

12.1.2015

B8-0040/2015

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

sõnavabaduse kohta Türgis seoses ajakirjanike ja meediajuhtide hiljutiste vahistamistega ning süstemaatilise survega meediale (2014/3011(RSP))

Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo, Marco Affronte, Daniela Aiuto, Dario Tamburrano, Kristina Winberg, Peter Lundgren, Rolandas Paksas fraktsiooni EFDD nimel

B8-0040/2015

Euroopa Parlamendi resolutsioon sõnavabaduse kohta Türgis seoses ajakirjanike ja meediajuhtide hiljutiste vahistamistega ning süstemaatilise survega meediale (2014/3011(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 2014. aasta eduaruannet Türgi kohta,
 - võttes arvesse komisjoni 16. oktoobri 2013. aasta teatist „Laiemisstrateegia ja peamised ülesanded aastatel 2013–2014” (COM(2013)0700),
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Türgi kohta, eriti 13. juuni 2013. aasta resolutsiooni olukorra kohta Türgis¹ ja 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni Türgi 2013. aasta eduaruande kohta²,
 - võttes arvesse Türgiga peetavate läbirääkimiste raamistikku, mis võeti vastu 3. oktoobril 2005. aastal,
 - võttes arvesse nõukogu 18. veebruari 2008. aasta otsust 2008/157/EÜ, millega sätestatakse Türgi Vabariigiga loodud ühinemispartnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused („ühinemispartnerlus”), ning nõukogu varasemaid, 2001., 2003. ja 2006. aasta otsuseid ühinemispartnerluse kohta,
 - võttes arvesse ühinemiseelse abi rahastamisvahendit (IPA),
 - võttes arvesse nõukogu 16. detsembri 2014. aasta järeldusi laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini ning Euroopa naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste voliniku Johannes Hahni 14. detsembri 2014. aasta ühisavaldust politseihaarangute ning meedia esindajate vahistamiste kohta Türgis,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimõiguste voliniku 15. detsembri 2014. aasta avaldust,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et valitsuse reageering väidetavatele korrupsioonijuhtumitele 2013. aasta detsembris pani tõsise kahtluse alla kohtusüsteemi sõltumatuse ja võimude lahususe;
- B. arvestades, et pühapäeval, 14. detsembril 2014 peeti haarangutes üle kogu Türgi kinni

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0277.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0235.

32 ajakirjanikku, kelle hulgas oli juhtivajakirjanikke, meediaväljaannete juhte ja saateautoreid, süüdistatuna relvastatud terroriorganisatsioonide moodustamises, juhtimises ja nende liikmeks olemises;

- C. arvestades, et Türgi õiguskaitseasutuste sellised aktsioonid on teiste hulgas suunatud praeguse Türgi valitsuse suhtes avalikult kriitiliste meediakanalite vastu;
 - D. arvestades, et meediavabadus on olnud Türgis pikaajaline probleem, mis on juba viinud ajakirjanike vahistamiselaineni 2011. aastal, samuti Twitteri kasutamise keelamise ja sotsiaalmeedia kasutajate kinnipidamiseni;
 - E. arvestades, et riigiametnikud esinevad jätkuvalt meedia suhtes ähvardavate avaldustega;
 - F. arvestades, et protestijad avaldavad Türgis üha rohkem rahulolematust vähemuse arvamuse tajutava mitteametamisega, autoritaarse valitsemisstiiliga ning õigusriikluse ja hea valitsemistava, samuti õiglase kohtumõistmise ja nõuetekohase kohtumenetluse puudumisega Türgis;
 - G. arvestades, et interneti käsitlevasse seadusesse tehtud muudatused piiravad sõnavabadust internetis; arvestades, et katsed keelustada sotsiaalmeedia, mille konstitutsioonikohus hiljem küll tühistas, ning meedia survekamise tagajärjel levinud enesetsensuur annavad tunnistust soovist piirata sõnavabadust;
 - H. arvestades, et meediavabadus, nõuetekohane menetlus ja kohtusüsteemi sõltumatus on toimiva demokraatia põhielemendid ning kajastuvad ka Türgi konstitutsioonis, eelkõige artiklis 26, millega tagatakse sõnavabadus, ning artiklites 27 ja 28, millega tagatakse „mõtte takistamatu edasiandmine”;
 - I. arvestades, et Türgi kui ELiga ühinemise kandidaatriik on kohustunud austama ja edendama demokraatiat ning tugevdama demokraatlikke õigusi ning inimõigusi ja -vabadusi; arvestades, et neis kohustustes tuleks näha Türgi võimalust jätkata moderniseerimisprotsessi;
 - J. arvestades, et Türgi sai ühinemiseelse abi rahastamisvahendi kaudu 902,9 miljonit eurot poliitiliste ja majandusreformide toetuseks, et sillutada teed ELi liikmelisusega kaasnevate õiguste ja kohustuste vastuvõtmisele;
 - K. arvestades, et sõnavabadus ja meediavabadus on ELi aluspõhimõtted;
 - L. arvestades, et piirates veelgi internetis sõnavabadust, rikub Türgi ELi ja Türgi assotsieerimislepingu 10. peatüki sätteid;
1. väljendab sügavat muret seoses ajakirjanike ja meediatöötajate vahistamisega; on veendunud, et need aktsioonid on olnud vastuvõtmatu tagasilööki riigi meediavabadusele; väljendab muret vangistatud ajakirjanike ning ajakirjanike ja meediaaktivistide üle käimas olevate kohtumenetluste suure arvu pärast;
 2. taunib Türgi võimude võetud meetmeid, kui tänapäevase pluralistliku demokraatia tingimustes ebaoproportsionaalseid ja mittevajalikke; on arvamusel, et need meetmed

õõnestavad Türgi demokraalikke aluseid ja tõenäoliselt polariseerivad Türgi ühiskonna, vähendades veelgi avalikkuse usku riigi võimesse kaitsta inimõigusi;

3. nõuab kõigi vahi all olevate ajakirjanike, sotsiaalmeedia aktivistide ja meediatöötajate viivitamatut vabastamist; palub lähtuda süütuse presumptsiooni põhimõttest; nõuab sõltumatut ja läbipaistvat uurimist ning rõhutab, et kõigil kinnipeetutel peab olema võimalus suhelda takistamatult oma valitud advokaadiga;
4. tunneb muret ajakirjandusvabadusega seotud olukorra mõtlemapaneva halvenemise pärast kogu riigis ning Türgi meedia, sealhulgas interneti süstemaatilise tsenseerimise pärast; kutsub Türgi valitsust üles järgima ajakirjandusvabaduse põhimõtteid; rõhutab, et tõeline sõnavabadus ja sõltumatu ajakirjandus, samuti vaba ja tsensuurita internet on tõsidemokraatliku, vaba ja pluralistliku ühiskonna alustalad;
5. kutsub Türgi ametiasutusi üles tagama ja austama inimõigusi ja põhivabadusi, eelkõige sõnavabadust ja ajakirjandusvabadust, ning järgima poliitilises kultuuris osaluspõhimõtet, mis tähendab opositsiooni, vähemuste, kodanikuühiskonna ja naiste ärakuulamist otsuste tegemisel, kujundades sel viisil tõepoolest demokraatliku, erinevaid seisukohti ja arvamusi austava poliitilise kultuuri;
6. juhib sellega seoses tähelepanu kohtute olulisele osale ajakirjandusvabaduse ja meediavabaduse kaitsmisel ja suurendamisel; tuletab meelde seda otsustavat rolli, mis võimude lahususe põhimõttel peaks olema tänapäevases demokraatlikus riigis; väljendab sügavat muret valitsuse sekkumise üle kohtusüsteemi tööesse; kutsub Türgi ametiasutusi üles kindlustama tasakaalu täidesaatva, seadusandliku ja kohtuvõimu vahel;
7. nõuab tungivalt, et EL võtaks konkreetseid meetmeid vastuseks meedia mahasurumisele, meeleavaldajate vastu ülemäärase jõu kasutamisele Türgi politsei poolt, politseinike, kohtunike ja prokuröride laiaulatuslikule ümberpaigutamisele ja ametist vabastamisele pärast korrupsioonisüüdistusi, millega olid seotud ka kõrged valitsusametnikud; nõuab, et kuni riigis ei austata demokraatlikke institutsioone, õigusriigi põhimõtet ja põhiõigusi, peataks EL ühinemisläbirääkimised Türgiga;
8. nõuab tungivalt, et Türgi valitsus teeks koostööd kõigi poliitiliste jõududega meediavabaduse ja poliitilise pluralismi tugevdamise nimel riigiasutustes, järgides õigusriigi põhimõtet ja austades inimõigusi; kordab nõuet kehtestada uus meediaseadus, mis suudaks tagada meedias sõnavabaduse ja pluralismi;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa Nõukogu peasekretärile, Euroopa Inimõiguste Kohtu presidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Türgi Vabariigi valitsusele ja parlamendile.